

מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

אפריל 2007

גיליון 12

תוכן עינים

1	עמ'	הנושאים העיקריים
3	עמ'	הנושאים עיקריים במיקוד איזורי
4	עמ'	הגנה על אזרחים
5	עמ'	הגנה על ילדים
6	עמ'	מעשי אלימות ופגיעה ברכוש פרטי
7	עמ'	גישה וחופש תנועה
7	עמ'	תנאים סוציו-אקונומיים
9	עמ'	בריאות
10	עמ'	בטחון במזון וחקלאות
12	עמ'	מים ותברואה
13	עמ'	חינוך
13	עמ'	מקורות וראציונאל
14	עמ'	מקורות והערות

הנושאים העיקריים

הסלמת השביתה במגזר הציבורי

במהלך חודש אפריל חלה הסלמה בשביתה של עובדי המגזר הציבורי (עובדי המוסדות השייכים לרשות הפלסטינית – רש"פ) אליהם הצטרפו רופאים, אחיות, מורים ועובדי הרשויות המקומיות. השביתה נתנה את אותותיה באספקת השירותים הציבוריים החיוניים לאוכלוסייה. הסלמת השביתה באה בתגובה על אי תשלום סדיר של משכורות העובדים.

השביתה במערכת הבריאות

עובדי מערכת הבריאות בגדה המערבית שובתים זה החודש השלישי ברציפות (שביתה קודמת במגזר זה נמשכה יותר משלושה חודשים ב-2006/2007). האיגודים השובתים הכריזו ב-28 באפריל על החרפת השביתה עקב אי הגעה להסכם עם הרש"פ. האיגודים קוראים להחרפת השביתה ולהחלתה על המרפאות הראשוניות המופעלות על ידי משרד הבריאות הפלסטיני שעד כה תפקדו, כולל שירותי החיסונים החלקיים, שירות שעד לאחרונה ניתן לנזקקים אחת לשבועיים. טיפולי חירום מצילי חיים ניתנים אך ורק בבתי חולים.

השביתה ברשויות המקומיות

בתחילת חודש אפריל פתחו עובדי הרשויות המקומיות ברצועת עזה בשביתה חלקית אותה הסלימו לקראת סוף החודש (16-18 באפריל) לכלל שביתה מלאה במחאה על אי תשלום משכורותיהם. השביתה הושעתה לאחר שראש הממשלה הפלסטיני התחייב להעביר סכום של מיליון דולר לסיוע מיידי במזומן (שכרם הכולל של עובדי הרשויות המקומיות מוערך

ביותר משני מיליון דולר בחודש). העובדים השובתים דורשים את תשלום שכרם וכן דורשים מהרש"פ להקים קרן מיוחדת למען עובדי הרשויות המקומיות.

המצב ברצועת עזה נשאר בלתי יציב. חידוש השביתה עלול לגרום להערמות האשפה וחומרים רעילים אחרים בחוצות העיר עזה. כמנ כן, קיים חשש לאי תפקוד תקין של מערכת המים ושל שירותי תברואה חיוניים לטיפול בשפכים נזליים. במהלך השביתה בחודש אפריל נערמו ברחובות העיר עזה אלפי טונות של זבל מוצק.

חשש להתפשטות השביתה לכלל עובדי הרש"פ

כל עובדי הרש"פ קיימו שביתה אזהרה בת יום בשבוע הראשון של חודש אפריל ובנוסף לכך, קיימו המורים ועובדי משרד החינוך והחינוך הגבוה שביתות חלקיות ומלאות בגדה המערבית וברצועת עזה במהלך החודש.

העמקת העוני וירידה בנגישות השירותים הציבוריים בעיקבות המשבר הפיננסי והמוסדי הפוקד את הרשות הפלסטינית

סקר שבוצע לאחרונה על ידי OXFAM גילה כי 80% מכלל 667 משקי הבית שהשתתפו בסקר בגדה המערבית וברצועת עזה דיווחו על ירידה בהכנסותיהם שנה לאחר תחילת המשבר המוסדי ברש"פ.¹ יותר ממחצית משקי הבית שרואינו דיווחו על קבלת קצבאות באמצעות מנגנון המימון הבינלאומי הזמני (TIM). 53% מהמרווינים ברצועת עזה דיווחו כי הכנסותיהם הצטמצמו ביותר ממחצית ואילו 21% דיווחו כי אין להם יותר כל הכנסה. הממצאים בגדה המערבית היו מעט פחות דרמטיים אך הצביעו על מגמה דומה: 42% ו-14% בהתאמה.

הסקר גילה עוד כי משקי הבית נאלצו להשתמש במנגנוני התמודדות שליליים כגון לקיחת הלוואות, מכירת רכוש, צמצום הוצאות למזון ולבריאות והוצאת ילדים מבתי הספר. 88% מהמרווינים ציינו כי נגישותם לשירותים צומצמה, 52% ציינו כי נגישותם לשירותים הצטמצמה ביותר מ-50%. כמו כן, הסקר מצא כי הפלסטינים פסימיים מאד ביחס לעתידם ו-40% סבורים כי מצבם עוד ילך ויחמיר.

נזקים חקלאיים כבדים בנפת חברון

על פי דיווח של משרד החקלאות הפלסטיני, מכת קור בלתי צפויה בחודש אפריל הנחיתה מכה קשה על המגזר החקלאי בנפת חברון, בעיקר באיזורי בית אומאר, חלחול, חברון, סעיר וואדי אל-ערוב.² מטעי הגפנים ספגו את המכה הקשה ביותר – ניזוקו כ-40,000 דונם כרמים – כ-70% מכלל השטח המעובד שבו נטועים הכרמים. לפחות 30% ממטעי השקדים, המשתרעים על שטח של כ-27,000 דונם, נפגעו אף הם מהקרה. בנוסף לכך נפגעו עוד כ-20,000 דונם גידולים שונים בהם חיטה וירקות. במקומות מסויימים הגיע אובדן התוצרת החקלאית בחלקות שלחין ל-100%, במיוחד באיזור אל-בקע שממזרח לעיר חברון. על פי האומדנים ניפגעו כ-6,000 משפחות מהעניות ביותר באיזור, אשר מצוקתם גוברת גם עקב אוזלת היד של הרש"פ לתת מענה הולם כתוצאה מהמשבר הפיסקלי הפוקד אותה. סוכנות האו"ם לסיוע חקלאי (FAO) ומשרד החקלאות הפלסטיני מבצעים בימים אלה אומדן מקיף של הנזקים במטרה להגדיר את התגובה הנדרשת.³

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות או"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח: United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

מיקוד איזורי

הגדה המערבית כולל ירושלים המזרחית

קהילת אל חדידייה

חברי קהילת אל-חדידייה⁴ פונו מבתיהם מייד עם פסיקת בית המשפט העליון הישראלי בנובמבר 2006, כי 90 – 80 התושבים הפלסטינים מהווים איום על מתנחלי רועי הסמוכה. בית הדין פסק סופית לגרש את התושבים מבתיהם מבלי להציע מקום ישוב חליפי לאנשים שהתגוררו במקום למעלה מ-40 שנה.

ב – 22 באפריל גירש צה"ל את תושבי חדידייה והעביר את המבנים ואת בעלי החיים שלהם לאיזור סמוך בשטח C. (כפי שאיזור זה מוגדר בהסכמי אוסלו).

התושבים ממשיכים להיות בסכנת גירוש היות המקום בו יושבו נמצא תחת שליטה מנהלית וצבאית ישראלית התושבים נדרשים לקבל משלטונות ישראל רשיונות להקמת מבנים כלשהם כולל אוהלים ותשתיות מכל סוג שהוא. קבלת רשיונות דורשת תהליך בירוקרטי מסובך וממושך ולעיתים קרובות בלתי אפשרי לקבל רשיון בניה, מה שמאלץ את התושבים לבנות ללא רשיון.

המשך הסגרים סביב העיר חברון: הרחבת מחסום חווארה

תושבי העיר שכם ממשיכים לסבול מקשיי תנועה עקב היות העיר מוקפת מכל עבר ב-8 מחסומים של צה"ל, 6 התנחלויות, שני בסיסים צבאיים, ורשת של כבישים השמורים בעיקר לתנועה של ישראלים.

במהלך חודש אפריל, רק ל-10% מכלל האוטובוסים בעיר שכם (22 מתוך 220) ורק ל-7% מהמוניות של שכם (150 מתוך 2,250) ניתן אישור לנוע מחוץ לעיר שכם ולעבור במחסומים. רק 50 מכוניות פרטיות של תושבי שכם הורשו לצאת ולהיכנס לעיר. כתוצאה מכך מרבית תושבי שכם, החפצים לצאת מהעיר, צריכים לעבור במחסומים ברגל ולהשתמש בשתי מכוניות – אחת עד המחסום והאחרת מעבר למחסום. צה"ל גורס כי המחסומים חיוניים לשמירה על בטחונם שם אזרחי ישראל. בשני המחסומים העקריים המובילים לעיר שכם וממנה – חווארה ובית איבא – משתרכים תורים ארוכים ולעוברים ושבים נגרם עיכוב גדול. צה"ל החל לאחרונה בעבודות תשתית להרחבת מחסום חווארה ולהפיכתו לטרמינל שבו לדברי מת"ק שכם, יוכלו לעבור 700 איש/אשה בשעה. הפרוייקט אמור להסתיים בשלהי קיץ 2007 ועלותו נאמדת ב-23 מיליון דולר אמריקאי.

רצועת עזה

המשך ההגבלות על הדייג בשיא העונה

על פי דיווח של מחלקת הדיג במשרד החקלאות הפלסטיני, בשבוע האחרון של חודש אפריל נפתחה עונת דייג הסרדינים. הסרדינים מהווים כ-70% משלל הדגה השנתי הכולל ברצועה והם מצויים במרחק של כ-10 מיילים ימיים מהחוף – כארבעה (4) מיילים ימיים רחוק יותר מהטווח המותר לדייג על ידי צה"ל. צה"ל הגביל את טווח הדיג של דייגי עזה בשל חשש מהברחת כלי נשק וציוד מוברח אחר.⁵

עידכון אודות משבר הביוב בית לאהיה

הצפת הביוב שהתרחשה במתקן לטיפול במי שפכים ליד בית לאהיה ב-27 במרץ 2007, גרמה להריגתם של 5 תושבים מבני הכפר אום נאסר הסמוך ולפציעתם של 25 נוספים; בעיקבות האסון UNRWA הקים מחנה אוהלים עבור העקורים. בסוף אפריל נותרו במחנה העקורים 139 משפחות שבתיהם נהרסו או ניזוקו לצד 128 משפחות נוספות שבתיהם לא ניזוקו אך חששו לחזור אליהם מפחד של הצפה נוספת. סכנת ההצפה המחודשת חלפה עם

מקרה מבחן: הכפר חווארה שבנפת שכם – אזור חיכוך מתמשך

הכפר חווארה, המונה כ-5,800 תושבים, ממוקם מדרום לעיר שכם. כפר זה מהווה מוקד מתמשך לחיכוכים בין ישראלים לפלסטינים, וכתוצאה מכך האוכלוסייה הפלסטינית נתונה תחת עוצר לעתים קרובות. קטע מכביש 60 שעובר דרך הכפר מחבר את העיר שכם עם רמאללה וירושלים, ומקשר את ההתנחלויות אלון מורא, איתמר, ברכה ויצהר עם צומת תפוח (צומת זעתרה), באמצעות כבישים השמורים לשימוש כלי רכב ישראלים בלבד. הסיבה העיקרית להטלת העוצר היא זריקת אבנים לעבר מתנחלים וכלי רכב צהליים שנעים בכביש על ידי פלסטינים. בשנת 2006, נפצעו שישה מתנחלים ישראלים כתוצאה מזריקת אבנים שעה שנסעו דרך הכפר. בתקופה זו נפצעו ארבעה פלסטינים, שלוה מירי מתנחלים ואחד הותקף בידי חיילי צה"ל. על הכפר הוטל עוצר במשך 12 שעות בחודש בממוצע במהלך שנת 2006. במשך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2007, על הכפר הוטלו בממוצע 15 שעות עוצר מדי חודש, עליה של 25 אחוזים בהשוואה ל-2006. בחודש אפריל נרשמו 18 שעות עוצר, גידול של 20 אחוזים נוספים. במשך ארבעת החודשים הראשונים של 2007, מתנחל אחד נפצע כתוצאה מהשלכת אבנים על ידי פלסטינים, וילד פלסטיני אחד הוכה על צה"ל / מג"ב. ב-25 באפריל, צה"ל חיזק את נוכחותו במקום על ידי השתלטות על בניין לא מיושב בן ארבע קומות בכפר, וכך יצר לעצמו נקודת תצפית חדשה על האזור. צה"ל נותר בבניין עד כה.

הגנה על אזרחים

ניתוח הממצאים בנושא הגנה על אזרחים

מספר הפלסטינים שנהרגו בעימותים שקשורים ישירות לקונפליקט הישראלי-פלסטיני בשטחים רשם גידול של יותר מ-50 אחוזים באפריל, ועמד על 19, וזאת בהשוואה לתשעה הרוגים בחודש מרץ. בפעם הראשונה השנה מרבית הנפגעים הם בעזה, נתון שמרמז על עלייה ברמת העימותים. ב-24 לאפריל, ארגון חמאס הכריז על סופה של הפסקת אש בת חמישה חודשים עם ישראל. נרשם גידול בירי רקטות קסאם מרצועת עזה בסוף אפריל. מספר ההרוגים הפלסטינים בארבעת החודשים הראשונים של 2007 נותר נמוך בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (53 הרוגים ב-2007 בהשוואה ל-96 ב-2006). בצפון הגדה המערבית, נהרגו ארבעה פלסטינים. ב-17 באפריל נהרג נהג מונית בן 24 לאחר שנורה על ידי יחידת מסתערבים של צה"ל שעצרה את המכונית שבה נסע. ב-21 באפריל נורו למוות שלושה פלסטינים בג'נין כאשר יחידת מסתערבים של צה"ל פתחה באש לעבר המכונית בה נסעו.

במהלך אפריל, מספר הפצועים הפלסטינים רשם ירידה בהשוואה לחודש הקודם, 115 באפריל לעומת 153 בחודש מרץ. מרבית הנפגעים הנם בנפת רמאללה, במהלך הפגנות נגד הגדר, במקום השני חברון, בעיקר כתוצאה מאלימות המתנחלים ובשכם, במהלך מבצעי חיפוש ומעצר של צה"ל.

האלימות הפנימית הפלסטינית ברצועת עזה, שפרצה בצורה של עימותים אלימים בין הפלגים השונים, סכסוכי חמולות ופשעים על רקע כבוד המשפחה, עדיין נמשכת. רוב ההרוגים נפגעו במהלך סכסוכי חמולות מזוינים. ואולם, מספר הניפגעים כתוצאה מהאלימות

אחריות בדין

בשנת 2007 נרשמה עלייה במספר הנפגעים הפלסטינים בעימותים אלימים מול המתנחלים בגדה, ובמיוחד בנפת חברון (ראה סעיף בנושא אלימות ורכוש). ישראל מחויבת במסגרת המשפט ההומניטארי הבינלאומי (IHL) להגן על החיים, הרכוש והזכויות של תושבי השטחים הפלסטינים הכבושים. היא גם אחראית על השמירה על החוק והסדר. ואולם, הרשויות בישראל לא חוקרות פעמים רבות דיווחים על אלימות של המתנחלים, ולא נוקטות בגישה פעילה להגנת התושבים הפלסטינים בשטחים הכבושים החיים ליד מאחזים והתנחלויות. מעט חקירות נפתחות בעקבות תלונות על אלימות, והתיקים נסגרים לעתים תכופות בטענה של העדר ראיות. פרופסור דוגארד, שליח האו"ם המיוחד לענייני זכויות אדם בשטחים הכבושים, כתב בדו"ח האחרון שחיבר כי "למרות פסיקת בית המשפט העליון הישראלי, שקבעה כי חובתו של צה"ל להגן על החקלאים הפלסטינים, עדיין יש עדויות לפיהן חיילי צה"ל נוקטים בעצימת עיניים נוכח אלימות המתנחלים, ולעתים משתפים פעולה עם המתנחלים בהטרדת הפלסטינים ובהשפלתם".⁶

הגנה על ילדים

"הגנה על ילדים כוללת אסטרטגיות ופעולות שמטרתן הגנה על ילדים מתחת לגיל 18, מפני התעללות, ניצול ואלימות"⁷

בעזרת המדדים המופיעים בפרק זה מתבצע ניטור אחר החלטת מועצת הביטחון של האו"ם מספר 1612, שאומצה ב-26 ביולי 2005, ומתייחסת להגנת ילדים באזורי עימות. ילדים מוגדרים כבני 18 ומטה.

בחודש אפריל נהרגו ארבעה ילדים פלסטינים, מתוכם שלושה נהרגו בתוצאה מהעימות הנמשך עם ישראל, ואחד נהרג בעימותים הפנימיים. בנוסף, שישה ילדים פלסטינים נפצעו בשלוש תקריות שונות, בגלל התפוצצות של תחמושת נפל (UXOs).

בסך הכול נפצעו 21 ילדים שנפגעו על ידי כדורי מתכת מצופי גומי, במהלך עימותי השלכת אבנים נגד חיילי צה"ל. בין אלה, שלושה ילדים פלסטינים בגילאים 6, 11 ו-16 נפצעו מירי כדורים חיים וכדורי גומי כאשר חיילים ישראלים שנסעו בשיירה בת 9 ג'יפים פתחו לעברם בירי. אף ילד בישראל לא נפצע או נהרג בחודש אפריל.

בגדה המערבית דווחו מספר תקריות של אלימות מתנחלים. בחברון, ילד פלסטיני בן 9 נפצע כשהוכה ונדחף מגבעה על ידי שני מתנחלים ישראלים. בטוואני, שתי ילדות פלסטיניות בנות 11 ו-12, וילד בן 10, הוכו על ידי קבוצת מתנחלים כשהיו בדרכם לבית הספר. האירועים האלה התרחשו למרות נוכחות צה"ל והמשטרה. לפי דו"ח שהכין ארגון "Defense for Children International" 381 ילדים פלסטינים מוחזקים במעצר בידי ישראל. בסך הכול 63 אנשים, מרביתם ילדים, נעקרו מבתיהם כתוצאה מהריסת בתים או נזקים חמורים שגרם צה"ל למבנים פלסטינים.

מעשי אלימות ופגיעה ברכוש פרטי

"האוכלוסייה האזרחית ואזרחים פרטיים ייהנו מהגנה כללית מפני סכנות הנובעות ממבצעים צבאיים... האוכלוסייה האזרחית, ככזו, בדומה לאזרחים פרטיים, לא תהיה מטרתן של התקפות. מעשי אלימות או איום במעשי אלימות, שמטרתם העיקרית הינה להפיץ טרור ופחד בקרב האוכלוסייה האזרחית, אסורים"⁸.

גוברת אלימות המתנחלים נגד אוכלוסייה אזרחית פלסטינית בחברון

נרשם גידול במספר התקריות של אלימות מתנחלים ישראלים ומרביתן קשורות לאלימות והטרדה שמבצעים המתנחלים באוכלוסייה הפלסטינית. כמעט מחציתן של יותר מ-300 התקריות הרשומות מתחילת שנת 2006, התרחשו בנפת חברון הן גרמו ל-106 פצועים, מתוכם 82 פלסטינים, 20 אזרחים זרים, שני חיילים, פעיל שמאל ישראלי ומתנחל ישראלי.

רוב הפצועים הפלסטינים בנפת חברון נפצעו לאחר שהוכו או הותקפו באבנים על ידי מתנחלים פלסטינים. פעמים רבות הפציעות היו חמורות והמטרות היו ילדים פלסטינים, קשישים, או פלסטינים פגיעים אחרים. כמו כן התרחשו ארבע תקריות של פגע וברח, בהן היו מעורבים מתנחלים ישראלים שנהגו בנפת חברון ופצעו חמישה פלסטינים, מתוכם ארבעה ילדים.

פציעות שנגרמו לאזרחים זרים, חיילים ופעילי שמאל התרחשו כולם כאשר הם הותקפו על ידי מתנחלים שעה שליוו פלסטינים כדי לשמור עליהם בדרכם לשדות או לבתי ספר שבקרבת התנחלויות. מתנחל אחד נורה ונפצע על ידי תושב פלסטיני שעה שנהג במכוניתו.

ואולם, מספר גדול של תקריות הקשורות למתנחלים לא הובילו לפציעות כי אם גרמו לנזק ברכוש, הטרדה, וצורת אחרות של הטלת טרור והפחדה. בערך כ-24 אחוזים מהתקריות המדווחות בנפת חברון קשורות ישירות לנזק שנגרם לרכוש פלסטיני, ובכלל זה פגיעה בעצים, ביבולים, בכלי רכב, בצינורות מים ובבתים. 15 אחוזים מהתקריות קשורים למניעת גישה, ובכלל זה גישה לשטחי חקלאות ובתי ספר.

שיא התקריות נרשם בתקופת מסיק הזיתים (אוקטובר עד דצמבר 2006), כאשר נרשם גידול במספר המתנחלים שמנעו גישה למטעים, או גרמו להם נזק. ואולם, בחודשים מרץ ואפריל 2007 נרשם גידול במספר הפלסטינים שנפצעו כתוצאה מאלימות המתנחלים. במהלך חודשיים אלה חלו מספר חגים יהודיים וישראליים כמו פורים, פסח, וחג העצמאות, בהם ישראלים שאינם מתנחלים מצטרפים לחגיגות המתנחלים. הנוכחות המוגברת של חקלאים פלסטינים ורועי צאן פלסטינים בעונת האביב באדמותיהם ליד התנחלויות עוררה ככל הנראה מתנחלים למעשים תוקפניים.

גישה

"לכל אדם הזכות לחירות תנועה ולחירות המושב בתחום כל מדינה. לכל אדם הזכות לעזוב כל מדינה, גם את מדינתו, ולחזור למדינתו".⁹ "לכל אדם השווה באורח חוקי בשטחה של מדינה, יש את זכות התנועה בתוך השטח הזה, והחירות לבחור את מקום מגוריו".¹⁰

הגדה המערבית

בקעת הירדן – שיפור בגישה: ההגבלות על נסיעה בכלי רכב פרטיים נותרו בעינן
ב-28 באפריל חל שיפור דרמטי בגישת הפלסטינים לעמק הירדן. התנועה מהגדה המערבית המשיכה להישלט על ידי ארבעה מחסומים עיקריים: תייאסיר, חמרה, מעלה אפרים ויטב – ואולם תושבי הגדה (שאינם תושבי הבקעה) לא נדרשים יותר להציג אישור מיוחד כדי להיכנס לעמק הירדן. ואולם, עדיין הגישה לתושבי הגדה אפשרית רק בתחבורה ציבורית, משום שהאיסור על כניסת כלי רכב פרטיים נותר בעינו.

הפרות שבוצעו נגד אמבולנסים של הסהר האדום הפלסטיני בחודש אפריל:
במהלך חודש אפריל נרשם גידול בתקריות של עיכוב ומניעת מעבר של אמבולנסים של הסהר האדום הפלסטיני (PRCS) במחסומים בגדה המערבית (39 תקריות דווחו באפריל, בהשוואה ל-18 תקריות במרץ). לפי דו"ח של הסהר האדום הפלסטיני מחודש אפריל, רוב התקריות (13 במספר) התרחשו בשער אל-עלמי (מחסום יריחו) המאפשר גישה למעבר אלנבי. הדו"ח מציין גם כי ארבעה צוותי חירום של הארגון ספגו התעללות גופנית ומילולית מחיילי צה"ל בנפות שכם, ג'נין וירושלים, ואמבולנס אחד אף הותקף.

רצועת עזה

מאז ה-12 באפריל, הוארכו רשמית שעות העבודה במעבר קרני עד השעה 23:00, והדבר מציין שיפור בסך הכל שעות העבודה בהשוואה לחודשים הקודמים. הממוצעים היומיים של מטענים שיוצאו ויובאו רשמו גידול בהשוואה לחודש הקודם, (51 באפריל בהשוואה ל-44 בחודש מרץ ליצוא, ו-253 באפריל לעומת 218 ביבוא). מעבר סופה היה סגור רוב החודש בשל חששות ביטחוניים של צה"ל בנוגע לאמצעי חבלה שהוטמנו לידו. מעבר רפיח נותר פתוח רק במשך מחצית מימי העבודה המתוכננים שלו.

התנאים הסוציו-אקונומיים

עדות נקודתית בדבר המצב הסוציו-אקונומי המתדרדר בגדה, שסיפק אונר"א
עובדי הסיוע של אונר"א באזור שכם דיווחו על עליה במספר הנשים שנשלחות בחזרה לבתי הוריהן, על בסיס זמני ועד שבעליהם ימצאו פרנסה, ויוכלו לכלכל את המשפחה. בו בזמן, נרשמו מקרים של נישואי 'סתר' שלא פורסמו ברבים, בין צעירים שמנסים למנוע בכך את הוצאות החתונה.

פליטים המתגוררים באזורים נדחים מוצאים עצמם תלויים בצורה גוברת במרפאות הניידות של ארגון אונר"א, בתור ספקיות שירותי הבריאות היחידות. למרות נוכחות מרפאה רפואית ראשונית של משרד הבריאות הפלסטיני בכפר-נימה (נפת רמאללה), נרשם לחץ רב על הצוות הנייד של אונר"א, שמציע טיפולים חינום (בחודש אפריל נרשמו 143 חולים שפנו לקבלת טיפול). כל מלחה מדווחת לצוות אונר"א, למרות שבמגברי המסגד מסבירים לתושבים שהטיפול במרפאה הניידת ניתן בעיקר למחלות לא מדבקות.

צוות הבריאות של אונר"א מדווח כי חולים נוטים לעכב בדיקות מעבדה, משום שאינם יכולים לשלם עבורן. גם כאשר ניתן להם מרשם שאין להשיגו בבתי המרקחת של אונר"א, חלק

התמשכותו של המשבר הכלכלי מונעת השלמת מבנים שבנייתם הופסקה. אובחן כי חלק מהאנשים מתגוררים בבתים לא גמורים, לעתים בלי תשתיות ושירותים. בנוסף, עובדי בנייה מצינים כי אפשרויות התעסוקה שלהם הולכות ומצטמצמות.

בשל התמשכות השביתה במערכת החינוך בתי הספר פועלים באורח לא סדיר והדבר מתבטא באדישות התלמידים. במקום להתמקד בשיעורי בית, הנערים הצעירים מגבירים את מעורבותם הפוליטית בתנועות השונות, כדי לצבור על ידי כך מעמד והכרה בקהילה.

השעיית הלימודים באוניברסיטאות מתרחשת לעתים מזומנות, משום שילדי עובדי הרשות לא יכולים לשלם את שכר הלימוד, ותקנות האוניברסיטה לא מאפשרות יותר משתי דחיות רציפות של מטלות סמסטריאליות. מדווח כי פליטים הולכים מרחקים ארוכים ברגל על מנת כדי להגיע לשירותים שונים, משום שאינם יכולים לעמוד בתשלום עלות התחבורה.

הורים בצפון הגדה דיווחו כי נאלצו להתעלם מצרכי ילדיהם, כמו קניית משקפי ראייה או התקני שמיעה, משום שאינם יכולים לממן את רכישתם או תיקונם. מספר בדואים בני שבט קעבנה מדווחים כי בעלות על כבשים הפכה ליקרה מדי עבורם, משום שמחיר מזון החיות הינו יקר מדי, ואין להם אמצעים לטפל במחלות הצאן. השייח' עצמו נמצא בחובות כבדים, ואין לו כמעט אפשרות לממן טיפולים רפואיים, אפילו עבור הילדים. מנהיגי הקהילות המסורתיות, שבעבר נהנו ממעמד גבוה ומכבוד, נאלצים כעת להסתייע בשירותים של חלוקת מזון, מקבלים צדקה מאחרים, ומתחננים לקבל עזרה כספית מעובדי הסיוע.

גברים באזור חברון דיווחו כי הם מעולם לא נאלצו לבקש סיוע עד אמצע שנת 2006, כאשר משאביהם אזלו לחלוטין בשל המשבר הכלכלי. ובאותו זמן הם גילו כי הם זכאים לקבל סיוע חלקי משום שרעיותיהם רשומות כפליטות. הבעלים עודדו את הנשים להירשם כפליטות ולבקש כרטיס פליט על שמן, וזאת משום שלפי מדיניות אונר"א העדכנית גם משפחה שרק אחד מראשיה פליט יכולה ליהנות משירותים מסוימים ומעזרה.

עובדי אונר"א בנפת חברון דיווחו על גישות שונות בקרב עובדי הרשות בנוגע לקבלת סיוע, בהתאם למגזר בו הם מועסקים, רמת השכלתם, ומקום מגוריהם. על פי דיווחיהם מתברר כי מרבית הפונים לסיוע מקרב עובדי הרשות נמנים על המועסקים במגזר הבטחון, אנשים שרמת השכלתם נמוכה, במיוחד כאלה המתגוררים באזורים הכפריים. תושבי הערים מגלים הרבה פחות נכונות לקבלת סיוע.

מספר גבוה של בני נוער נרשם במוקדי חלוקת המזון של אונר"א. חלק מהסיבה לכך היא שבני משפחה הוסמכו לקבל זכויות במקרים של קשישים ובמקרים קשים.

תנאים סוציו-אקונומיים

"לכל אדם הזכות לעבוד, החירות לבחור את פרנסתו, הזכות לנאי עבודה הוגנים וטובים, ולהגנה מפני אבטלה".¹¹

התלות בתעסוקה במוסדות הרשות העמיקה: 152 אלף מועסקים

נתון זה מייצג :

22.8 אחוזים מהמועסקים בשטחים

16 אחוזים מהמועסקים בגדה

41.5 אחוזים מהמועסקים בעזה

8.3 אחוזים מכוח העבודה ברשות הפלסטינים ברצועת עזה.

(סקר כוח העבודה של הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה – פלמ"ס (PCBS) 2006)

נתונים שנתיים מבוססי צריכה על עוני (פלמ"ס)

הגדה המערבית	רצועת עזה	שטחי הרשות
1998	14.5%	33%
2001	16.2%	41.9%
2003	30.9%	44.7%
2004	19.8%	37.2%
2005	22.3%	43.7%
2006 (Q2)	n/a	n/a
		20.3%
		23.6%
		35.5%
		25.6%
		29.5%
		36.9%

העוני בקרב עובדי הרש"פ גדל בשנה שעברה. על פי סקרי דעת קהל של אוניברסיטת ג'נבה, העוני בקרב עובדי הרשות גדל מ-37 אחוזים ביולי 2005 ל-46 אחוזים במאי 2006.

בריאות

"הבריאות היא מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית שלמה, ולא רק העדר מחלות וחולשות".¹² "מצב של בריאות נפשי חייבי הוא מצב של רווחה רגשית וחברתית, במסגרתה הפרט ממש את יכולותיו, מסוגל להתמודד עם מועקות החיים הרגילות, יכול לעבוד בצורה פוריה ויעילה, ומסוגל לתרום לקהילה".¹³

יוזמת בקעת הירדן: הערכת הצרכים של המרפאות הראשוניות (ארגון הבריאות העולמי)

ארגון הבריאות העולמי ביצע הערכה של שירותי הבריאות הניתנים בשמונה מרפאות ראשוניות (אל-נומה אל ג'רביה, עוג'ה, ג'יפטליק, מארג' נאג'ה, זביידאת, ברדלה, ועין-בידה). מרפאות אלה ממוקמות בבקעת הירדן, בקהילות קטנות וטעונות טיפוח מחוץ ליריחו, יחד עם המרפאות הראשוניות המרכזית ביריחו. מטרת ההערכה היתה:

- לזהות תחומים טעוני שיפור, ולקבוע מה הצרכים המדויקים של המרפאות.
- לעריך את אספקת שירותי הבריאות במרפאות אלה במהלך השביתה.

צרכי המרפאות השתנו מאחת לשנייה, אך בסך הכול כללו את התחומים הבאים: מזגנים, מאזניים, מקררים, עזרים אודיו ויזואליים, טלפונים וקווי טלפון, מכשירים למדידת לחץ דם, מכשירי אולטרא-סאונד ניידים, שמיכות, כריות ושיפוץ תשתיות.

בשל השביתה, כל המרפאות שנבדקו היו סגורות. משרד הבריאות הפלסטיני אפשר את פתיחת המרפאות עבור צוותי הבדיקה. לא היו חולים במרפאות אלה, שנסגרו עם תחילת השביתה, ב-17 בפברואר 2007. מספר חולים נצפו במרפאה המרכזית. מרפאת עין בידה הייתה סגורה לחלוטין.

קושי להגיע בזמן סביר לשירותי מיילדות בשל סגרים ומחסומים (UNFPA)
הסגרים השונים (המכשולים הפיזיים החוסמים תנועה חופשית בכבישי הגדה), המחסומים והגדר תורמים כולם לקשיים רבים בתהליך התקים של הלידה בקרב נשים פלסטיניות הרות. בסקר בריאות המשפחה שערכו במשותף סוכנות UNFPA וסוכנות UNICEF, ופורסם

חיסונים בחודש מרץ 2007: (אונר"א)

ארגון אונר"א חזה בעלייה בשיעור המתחסנים שאינם פליטים בתקופה שבין ינואר ומרץ 2007, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. התרשים הבא מבטא את העלייה בחיסונים הבאים: BCG, DPT, משולש, ו-MMR.

תחילת מבצע הערכות של תוכניות התערבות, שדרוג מרכזי בריאות בעזה, והערכת הטיפול בעזרת יוד במלח, וחיזוק הקמח בברזל (UNICEF)

ארגון UNICEF מתחיל בימים אלה בבביצוע הערכות של תוכניות ההתערבות המסופקות על ידו כמו גם של השירותים ותוכניות הסיוע הניתנים לילדים נכים ולבני משפחותיהם. הפעולה מתבצעת ביוזמת המשרדים האזוריים של הארגון, ועל פי התוכנית תהליך ההערכה יתרחב ויתבצע גם בסוכנויות אחרות.

בנוסף, 17 מרכזי בריאות בעזה מתוכננים לעבור שיפוצים בתמיכת UNICEF, כדי לשדרג את יכולותיהם לספק טיפול טרום לידה נאות. הערכת זיהוי הצרכים בגדה המערבית תלויה ועומדת.

הארגון גם מתכנן סקר שוק בגדה וברצועה כדי להעריך את השפעת תהליכי העזרת המלח ביד והעשרת הקמח בברזל.

ביטחון במזון וחקלאות

"ביטחון במזון קיים כאשר לכל האנשים, בכל נקודת זמן, יש גישה לכמות מזון מספק, בטוחה, ומזינה, העונה על צרכיהם התזונתיים ומובילה לחיים פעילים ובריאים"¹⁴

הדגשים בביטחון במזון

בעוד מצב הביטחון במזון נותר יציב ברבעון הראשון של השנה, יש לשקול שני גורמים נוספים המשפיעים על קבוצות אוכלוסיה עיקריות. ברצועת עזה ההתדרדרות במצב הביטחוני מאיימת על הביטחון במזון ובכלכלה, משום שאנשים מגבילים את תנועותיהם ולא יוצאים מהבית בכדי להימנע מהעימותים בין הפלגים. דבר זה משפיע על מגזרים כמו מסעדות, בתי קפה ונהגי מונית. בגדה המערבית, נאלצות אוכלוסיות המתגוררות בשטח C להתמודד עם החמרה בהגבלות התנועה ברבעון הראשון של השנה ודבר זה משפיע במיוחד על מקורות המחיה של הקהילות הבדואיות והחקלאים הקטנים.

זמינות מזון ומחירי השוק בגדה המערבית וברצועת עזה

כל מוצרי המזון הבסיסיים נמצאו בשווקים ברצועת עזה. מחיר קמח החיטה נותר גבוה בשל עליית מחירו בשוק הבינלאומי. נרשמה התייקרות קלה במחירי הסוכר ואבקת החלב, בשיעור של כשני אחוזים, גם התייקרות זאת קשורה בעיקר לשוק הבינלאומי. לא נרשמו תנודות במחירי הירקות. מחיר העוף נותר בעינו, 11 ש"ח לק"ג. מחיר הבשר הטרי הוזל מ-32 ש"ח ל-30 – 28 ש"ח לק"ג, וזאת בשל ירידה עונתית ומוגבלות כוח הקנייה של הלקוחות. מחיר מזון לבעלי חיים נותר יציב בחודש שעבר.

באפריל, סך מטעני המזון שיובאו לרצועה קטן משמעותית בהשוואה לחודש מרץ 2007. ירידה ניכרת נרשמה ביבוא חיטה, ירידה של 26 אחוזים בהשוואה לחודש הקודם. הכמות

סך כמות הדגה שנתפסה באפריל עמדה על 291.76 טונות, בהשווא ל-226.54 טונות בחודש המקביל אשתקד.

סקר השוק בגדה המערבית הראה כי כל מוצרי המזון הבסיסיים בנמצא, ולא נרשמו תנודות מחירים חריגות.

תצפיות שטח:

- ✓ נרשמה ירידה במכירת מוצרי המזון הבסיסיים בערים וכפרים בחודש אפריל.
- ✓ התושבים קונים כמויות קטנות יותר של מזון והם מסתפקים במוצרים הבסיסיים ביותר. מספר האנשים שקונים מזון באשראי נותר גבוה משמעותית בהשוואה לשיעורם בחודש המקביל אשתקד.
- ✓ שכירים ואנשים המועסקים בעיריות ברצועת עזה שובתים כבר יותר משבוע - מאז יום שני, ה-9 באפריל 2007, מאחר ומשכורתיהם לא שולמו באורח סדיר מאז ה-6 במרץ 2006.
- ✓ כל השירותים המסופקים על ידי העיריות בעזה הושעו, ובכלל זה איסוף אשפה מוצקה מהרחבות, דבר שגורם למפגע תברואתי מסוכן.
- ✓ אנשים קונים פירות עונתיים טריים על מנת לחסוך כסף – איש לא אוכל פירות מיובאים כי הם יקרים מדי.
- ✓ הסיוע במזון מוערך יותר, חיוני לכל משק בית, קניית מזון במזומן הופכת ללא אפשרית.

חקלאות

שימוש בחומרי הדברה ודפוסי הפעולה של חקלאים בצפון גדה

מחקר שבוצע מינואר 2006 ועד פברואר 2007 על ידי חוקרים מאוניברסיטת אל-קודס מראה כי קיימים מנהגים מדאיגים בכול הנוגע לשיעור שימוש והשלכת חומרי הדברה בגדה המערבית (במיוחד בג'נין, טובאס, טול כרם וקלקיליה). בסך הכול רואיינו 414 מגדלי ירקות, ונלקחו 60 דגימות של מצע גידול פירות ודגימות מים לבדיקת מעבדה שבחנה האם נותרו בהם שיירים של חומרי הדברה.

התוצאות מצביעות על חוסר ארגון ומיסוד שיטתי של ניהול השיעור של חומרי ההדברה, של השימוש בהם ושל אופן סילוק השיירים. בלטו לעין העדר השליטה והפיקוח של הגורמים ממשלתיים ושל האירגונים לא ממשלתיים על מכלול ההיבטין של הטיפול בחומרי הדברה, זאת לעומת מעורבותם של גורמים מהשוק הפרטי. המחקר הראה עלייה חדה בשימוש במספר הרכיבים הפעילים של חומרי ההדברה בחקלאות, שהגיע ל-177. החלטות של חקלאים בנוגע לשימוש בחומרי הדברה הסתמכו על ניסיון העבר שלהם או של שכניהם. הבחירה הלא מושכלת של חומרי ההדברה התבטאה בתוצאות - קבלת שיפורים מוגבלים בלבד.

כ-87 אחוזים מהחקלאים שהתראיינו הצביעו על אמון מוגבל או מועט באיכות חומרי ההדברה, דבר שהתבטא בשימוש בקשת רחבה של חומרים ושימוש חוזר באותן התרכובות על פני תקופה ממושכת. כ-73 אחוזים מהחקלאים אמרו כי הם מרססים את כל התבואה גם כאשר יש מעט מאוד מזיקים. יותר משני שלישי מהחקלאים אמרו כי הוראות השימוש בעברית פוגעות בהבנת הנקרא ובשימוש נאות. 44 אחוזים מהחקלאים השתמשו בריכוז גדול מהמומלץ כדי פלצות על איכותו הירודה של חומר ההדברה. זאת ועוד, 44 אחוזים מהחקלאים השתמשו במוצרים מאוד רעילים כדי לחטא את הקרקעות, דבר שמגדיל את

תוצאותיהן של בדיקות המעבדה לגילוי שיירים של חומרי הדברה גילו שכל דוגמיות הקרקע החקלאית, 60 אחוזים מהקרקע הרטובה, 25 אחוזים מדוגמיות המים ו-80 אחוזים מהירקות הטריים שנבדקו היו מזוהמים במשקעי אימידקלופריד, ברמה של 0.05 נאנוגרם למיליטר, שיעור שאינו קביל בסטנדרטים בינלאומיים.

החלשת הרשות הפלסטינית הובילה להיעדר פיקוח על חומרי הדברה והדבר מהווה גורם סיכון לבריאות הציבור - החקלאים, הצרכנים והסביבה. על רקע זה, המחקר ממליץ על יישום מערכות פרסום להגברת המודעות, שיפור שירותי ההדרכה, האכיפה והבקרה על שיווק חומרי הדברה, דרכי השימוש בהם ודרכי סילוקם. פעילות זאת צריכה להתבצע על ידי משרד החקלאות בשיתוף עם ארגונים אחרים הקרובים לנושא זה. כמו כן יש לאמץ וליישם שיטות בקרה חליפיות להבטחת בריאות היבולים, ובמיוחד בקרת מזיקים משולבת, ולבצע בדיקות תקופתיות תדירות של שרידי חומרי הדברה ביבולים, באדמה ובמים.

מים ותברואה

"הזכות האנושית למים קובעת כי לכל אדם הזכות לאספקת מים מספקת, בטוחה, מקובלת, נגישה ובמחיר סביר, לצרכים אישיים וביתיים"¹⁵

במהלך חודש אפריל, סופקו בממוצע בגדה המערבית 56 ליטרים של מים לנפש, בעוד שממוצע הצריכה בחודש ינואר עמד על 61 ליטרים לאדם. בעזה סופקו 51 ליטרים לנפש, בעוד שממוצע הצריכה בחודש ינואר עמד על 76 ליטרים לנפש. בגדה המערבית, הקטנת הכמות לנפש ממקורות מים רגילים (בארות רשומות שמזינות מערכות מים כפריות ועירוניות באמצעות מערכת תובלה וחלוקה) קשורה בעיקר לכך שרוב הצרכנים מחפשים מקורות חלופיים כמו אגירת מי גשמים לצרכי הבית. רוב הבתים באזורים הכפריים מצוידים במערכות לאגירת מי גשמים, כמו נקבות תת קרקעיות. אספקת המים במערכת צינורות מתבצעת רק לצרכי שתייה במהלך עונת החורף.

ברצועת עזה, רמת האספקה הנמוכה של מי השתייה מהמקורות הרגילים (בארות עירוניות) מצביעה על כך שבארות אלה תופעלו רק בחלקיק מיכולותיהן, (התפוקה הממוצעת בשיא הקיץ בשנת 2006 עמדה על 84 ליטרים לנפש). להפחתה זו שני פנים: א. גידול בצריכת המים המותפלים מספקי מים מקומיים, מאר וזהו מקור המים הטריים היחיד בעזה. ב. הפקת מים מהבראות העירוניות עדיין מושפעת מאספקת החשמל הירודה בחלק מהאזורים, במיוחד בדרום ובמרכז. מי הבראות הם פחות איכותיים מהמים המותפלים בגלל הרמות הגבוהות של כלורידים וניטראטים. מחיר שינוען של מיכליות מים לקהילות שאינן מחוברות לרשת המים נותר ברמה של 14.0 שקלים למטר קוב (בגדה) ו-35 שקלים בעזה. זאת למרות שרק מעט קהילות משתמשות במים מסוחרים פרטיים בתחילת השנה, היות ורוב הבתים משתמשים במי גשמים לצרכיהם הביתיים. פעולת סוחרים המים מתחילה בדרך כלל בסוף אפריל – תחיל מאי, כשלא ניתן עוד לאגור מי גשמים. ברצועת עזה, המחיר הגבוה נובע מהתייקרות מחירי המוצרים המתכלים, הכימיקלים והדלק הנחוץ ליצרנים פרטיים כדי להתפיל מים במתקני ההתפלה הקטנים שלהם, המיועדים למי ים ומים מליחים. למרות שאין בנמצא נתונים, עובדה היא שהחזרת העלות של שירותי המים נותרה סוגיה קריטית עבור מתקנים (מפעלים אזוריים כמו מתקן המים העירוני של עזה) או מפעילים עירוניים. בדה המערבית, רמת החזרי העלות הנמוכה מצביעה על כך שהמפעילים, בין אם הם מקומיים או לאומיים, מתמודדים עם

חינוך

"כל הילדים זכאים לחינוך איכותי, המושתת על גישת הזכויות, ומבוסס על תפישת השיוויון המגדרי".¹⁶

בתי הספר של הרשות הפלסטינית נאלצים להתמודד עם מגבלות כלכליות גדולות. לדוגמא, הנהלות חינוך מחוזיות ובתי ספר הצביעו על מחסור במשאבים הנחוצים לשיפור ההוראה ולהכשרות למורים, ודבר זה משפיע בצורה שלילית על רמת החינוך.

בחודש אפריל, מספר גדול של תקריות הפרעה ללימוד והוראה התרחשו בבתי הספר של הרשות. כל המורים מטעם הרשות, ובהם גם אלה שזה אך נשכרו שירותיהם, המשיכו לסבול מהלנת משכורותיהם ולא קיבלו שום חלק מהן באפריל. איגוד המורים הפלסטיני ואגודת המורים הפלסטינית שהוקמה לא מזמן קראה לשביתת מורים מוגבלת ברחבי הרשות.

לפי האיגוד, בנוסף להלנת המשכורות בחודש אפריל, משרק החינוך וההשכלה הגבוהה לא ציית להסכם קודם שהושג בסוף השביתה הקודמת בתחילת שנת הלימודים של 2006.

בנוסף להכרזה על שביתת המורים, תלמידי מערכת החינוך הציבורית סבלו מהפרעות רבות לשגרת הלימודים ומהפרת הזכות שלהם לחינוך. ההפרעה שלגרת הלימודים שלהם תשפיע ללא ספק על הישגיהם בלימודים, בחודש האחרון של שנת הלימודים, ודבר זה מסכן את כל שנת הלימודים ואת בחינת הבגרות, שאמורות להתקיים בתחילת יוני.

משרד החינוך הפלסטיני יצר ועדת חירום לענייני חינוך שאחראית על הגדרת צרכי החירום של מערכת החינוך, התערבות במקרי משבר, וישום תוכניות חירום במגזר החינוך. הועדה מורכבת ממנכ"לים ומאנשי מפתח במשרד החינוך.

מקורות ורציונאל

שלושה גורמים חברו יחד ותרמו להיווצרות המשבר ההומניטרי בשטחים הכבושים:
1. העדר הגנה על אזרחים והתגברות האלימות. 2. הכברת ההגבלות על התנועה בשטחים ו-3. המשבר הפיננסי והמוסדי שפקד את הרשות הפלסטינית (רש"פ) בעיקבות ניצחונה של תנועת החמאס בבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית (PLC) שנערכו בינואר 2006.

OCHA עוקבת אחר ההתפתחויות בשטחים הכבושים ומדווחת מדי חודש על נושאים של הגנה על אזרחים ועל הגבלות התנועה בשטחים הכבושים מאז 2002. ואולם, בעיקבות ההידרדרות החדה במצב ההומניטארי השורר בשטחים, חברו יחד מספר סוכנויות של האו"ם ואירגונים לא ממשלתיים שהשתתפו בפניה המושלבת לגיוס תרומות (CAP) 2006 והפיקו יחדיו את **המעקב הומניטארי**. זהו פירסום חודשי ובו מעקב שיטתי אחר ההתפתחויות בשטח תוך התמקדות במדדים הומניטאריים עיקריים בסקטורים הבאים: הגנה על אזרחים, הגנה על ילדים, תנאים סוציו-אקונומיים בריאות, כולל תמיכה פסיכו-סוציאלית, בטחון במזון, חקלאות, חינוך, מים ותברואה. דיווח זה כולל גם מידע על הגבלות תנועה וחופש גישה הומניטארי, כולל מעקב אחרי התחיבויות ברטיני משנת 2002.

המעקב ההומניטארי הנוכחי מסתמך על החלטות מוצעת הבטחון, ההכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם, ההחוק ההומניטארי הבינלאומי (IHL) הסכם המעברים (AMA) ושואב מהם את הסטנדרטים לניטור מדדי ההגנה, הגישה וחופש התנועה. המגזרים השונים קבעו את העקרונות ההומניטאריים המקובלים כנקודת התייחסות התחלתית ופיתחו מדדים שבאמצעותם ניתן לאמוד את המצב ההומניטארי במצב של קונפליקט ממושך ומתמשך, כמו זה השורר בשטחים הכבושים.

המעקב ההומניטארי משתמש בשילוב של מדדים הומניטאריים, בתצפיות שדה מאוששות, ובדיווחים ממקורות מוסמכים על המצב הסוציו-אקונומי וההומניטארי השורר בשטחים הכבושים, על מנת לנתח באמצעותם את המצב. בכוחן של שיטות מגוונות אלה לספק נקודות מבט שונות על המצב השורר בשטחים. המדדים ההומניטאריים חושפים שינויים בטווח הרחוק יותר, כמו גם הסתמנות של מגמות חדשות מדי חודש. תצפיות השדה ממחישות סימנים של מתח שעשוי להצביע על שינויים עתידיים. דו"חות מספקים מידע ספציפי בנושאים ממוקדים או מתארים את התמונה הרחבה יותר על הנעשה בשטחים הכבושים.

הערות

- ¹ סקר משקי בית ובוגרים אחרים מטעם OXFAM שבוצע בשטחי הגדה המערבית (כולל ירושלים המזרחית) ורצועת עזה. הסקר נערך על ידי המרכז הפלסטיני לסקרי דעת קהל בין 19 – 12 במרץ 2007. ניתן למצוא באתר www.oxfam.org. ראו גם פרסומים נוספים של OXFAM: עוני בפלסטין: המחיר האנושי של החרם הכלכלי, 13 באפריל 2007. פגישת המדינות התורמות שהתקיימה במשרדי אירגון הבריאות העולמי (WHO) בירושלים, ב-15 במרץ 2007.
- ² המידע סופק על ידי משרד החקלאות הפלסטיני ודו"ח מצב של OCHA.
- ³ אומדנים של הנזק הכלכלי לייצור נמצאים בהכנה על ידי צוות ההערכה הטכני של משרד החקלאות הפלסטיני (MOA).
- ⁴ סבלם של תושבי אל חדייה סוקר במעקב ההומניטארי מחודש פברואר, ראו www.ochaopt.org
- ⁵ ראו פרסום של OCHA "סיקור מיוחד: ענף הדיג בעזה – תעשייה בסכנת הכחדה, אפריל 2007. www.ochaopt.org
- ⁶ פרופ' ג'ון דוגארד, שליח מיוחד לנושא מצב זכויות האדם בשטחים הפלסטיניים הכבושים מאז 1967, 29 בינואר 2007
- ⁷ הגנה על ילדים: UNICEF
- ⁸ אלימות, פרוטוקול (I) – תוספת לאמנת ג'נבה, סעיף 51.
- ⁹ גישה: ההכרזה הבינלאומית על זכויות האדם, סעיף 13
- ¹⁰ אמנה בינלאומית לזכויות אזרח וזכויות פוליטיות, סעיף 12 (I)
- ¹¹ מצב סוציו-אקונומי: ההכרזה הבינלאומית על זכויות האדם, סעיף 23.
- ¹² בריאות: WHO.
- ¹³ בריאות: אמנת יסוד של WHO, 1948
- ¹⁴ בטחון במזון: WFP/WHO/FAO
- ¹⁵ מים ותברואה: ועדת האו"ם לזכויות כלכליות, חברתיות וצרכניות, הערה כללית (מס. 15) נובמבר 2002.
- ¹⁶ חינוך: UNICEF

טבלאות נתונים מפורטות ניתן למצוא בגירסא האנגלית המלאה באתר OCHA www.ochaopt.org

המשרד לתאום ההומניטארי של האו"ם – OCHA
ת.ד. 3872 ירושלים, טל: 9962 / 582 5853 – 02 ochaopt@un.org www.ochaopt.org